

Dosarul nr. 3ra-1299/22
2-20101538-01-3ra-20122022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: A. Paniș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

DECIZIE

28 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov” și Constantin Haret împotriva Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, terți Irina Tarasiuc, Natalia Cornegruță, Olga Madan, Mariana Drozdova, Iurie Andrușenco, Nelea Lupu și Alisa Cazacenco cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și s-a menținut hotărârea din 13 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 18 august 2020, Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov” și Constantin Haret, reprezentați de avocatul Nicolae Frumosu, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, terți Irina Tarasiuc, Natalia Cornegruță, Olga Madan, Mariana Drozdova, Iurie Andrușenco, Nelea Lupu și Alisa Cazacenco cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantii au relatat că, la 17 februarie 2010, un grup de petiționari s-au adresat cu plângere către Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității, prin care au solicitat constatarea faptului discriminării lor de către Constantin Haret, directorul Teatrului Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov”.

Urmare a examinării plângerii, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității, prin decizia din 26 iunie 2020, în cauza nr.35/20, a decis:

1. Faptele constatate în pct.5.8-5.12 reprezintă hărțuire în câmpul muncii pe criteriu de poziție civilă activă (activitate similară cu cea sindicală);

2. Alegațiile examinate la pct.5.7 se resping;

3. În vederea repunerii în drepturi a petiționarilor, Consiliul recomandă reclamantului: (i) să restabilească petiționarii în spectacolele din care au fost excluși, (ii) să contribuie la restabilirea petiționarului în cabina de grimare pe care a folosit-o anterior, (iii) să-și prezinte scuze, în scris, de la petiționarii hărțuiți;

4. În vederea prevenirii pe viitor a situațiilor similare, Consiliul recomandă reclamantului să: (i) ia act că astfel de fapte sunt inacceptabile și să nu recurgă, pe viitor, la astfel de acțiuni; (ii) să elaboreze, la nivel de instituție, un regulament prin care să se prevadă un mecanism de prevenirea a hărțuirii între actori; (iii) să nu admită acțiuni de victimizare împotriva petiționarilor”.

Reclamantii au susținut că nu sunt de acord cu decizia nominalizată a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității, pe care o consideră ilegală în fond și emisă cu încălcarea procedurii.

Așadar, în susținerea opiniei enunțate și cu referire la încălcarea termenului de finalizare a procedurii administrative, reclamantii, făcând trimitere la dispozițiile art.6 alin.(1), art.60 alin.(1), (4) și (5) din Codul administrativ și art.15 alin.(1) al Legii cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, au menționat că decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității nr.35/20 din 23 iunie 2020, care este un act administrativ individual, a fost emis în cadrul unei proceduri administrative de control privind respectarea, de către Constantin Haret, a regimului juridic de prevenire și combatere a discriminării.

În consecință, procedura respectivă, urma a fi efectuată, inclusiv conform prevederilor Cărții a două din Codul administrativ, în măsura în care prevederile codului nu contravin cu cele prevăzute din Legea cu privire la asigurarea egalității și Regulamentului cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității.

La acest capitol, menționează că materialele dosarului administrativ nu conțin dovezi ale prelungirii termenului general al procedurii administrative, prin urmare, în speță pârâtul urma să emită actul administrativ contestat în condiții generale.

Or, petiționarii s-au adresat cu plângere către pârât la 17 februarie 2020, respectiv, decizia Consiliului urma să fie emisă până la data de 18 martie 2020. Însă, la caz, decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității în cauza nr.35/20 a fost emisă la 23 iunie 2019, cu încălcarea termenilor prevăzute de art.15 alin.(1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012 și art.60 alin.(4) din Codul administrativ, ceea ce constituie o încălcarea a procedurii la emiterea actului administrativ.

În context, cu titlu subsidiar, reclamantii au enunțat că la 18 martie 2020 a fost emisă Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.1, care la pct.16, prevede triplarea, pe perioada stării de urgență a termenelor stabilite pentru soluționarea petiției. Ab initio menționează că, derogarea respectivă nu este aplicabilă în speță, or, procedura administrativă nu a început pe perioada stării de urgență. Însă, chiar dacă s-ar admite că pct.16 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.1 din 18 martie 2020 este aplicabil, atunci și în acest caz,

termenul procedurii administrative este încălcat, deoarece decizia pârâtului trebuia emisă în termen de 90 de zile de la data depunerii plângerii de către petiționari.

Referitor la ilegalitatea în fond a actului administrativ contestat, reclamanții au notat că, în motivarea deciziei din 23 iunie 2020, în cauza nr.35/20, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității a indicat mai multe fapte ale reclamatului, care în accepțiunea sa constituie o hărțuire de muncă.

Așadar, cu referire la pretinsa neexecutare a prescripțiilor Inspectoratului de Stat al Muncii, reclamanții au reținut că, în conformitate cu art.2 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, hărțuirea este orice comportament nedorit care conduce la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege. Astfel, una dintre condițiile necesare de a fi întrunite în cazul hărțuirii este lezarea demnității anume pe baza criteriilor stipulate de lege. Cu toate acestea, prescripțiile impuse de Inspectoratul de Stat al Muncii nu se referă doar la un anumit grup de persoane, care eventual ar putea avea poziție civică activă, ci la toți angajații teatrului. Respectiv, invocarea neîndeplinirii acestor prescripții nu poate fi considerat hărțuire în muncă, deoarece nu a fost făcută în baza criteriului poziției civice active. Mai mult, anume în cazul petiționarilor Mariana Drozdov și Natalia Cornegruță, plățile salariale au fost efectuate corespunzător, ceea ce denotă încă o dată netemeinicia alegațiilor pârâtului.

În privința excluderii petiționarilor din lista de delegare în turnee, reclamanții au relevat că petiționarii Irina Tarasiuc și Natalia Cornegruță, nu au fost excluși din lista de delegare în turneul din Federația Rusă, dar aceștia însăși au refuzat să participe la turneu, invocând cuantumul mic al diurnei, fapt confirmat de martorul Olga Cosniter în cadrul procedurii administrative. Prin urmare, plata unei diurne într-un cuantum mai mic decât cel prevăzut de lege nu constituie temei de refuz de a pleca în delegare, salariatul putând solicita diferența pe calea unei acțiuni în justiție.

Iar, referitor la excluderea petiționarilor din spectacole, reclamanții au precizat că pentru a constitui o acțiune de discriminare, hărțuirea trebuie să se bazeze pe criteriile stipulate de Legea nr.121/2012, în speță, pe criteriu poziției civice active. Cu toate acestea, din materialele dosarului administrativ și însăși constatările pârâtului, rezultă cu certitudine că excluderea petiționarilor Irina Tarasiuc, Natalia Cornegruță, Olga Madan din anumite spectacole a avut ca temei mai multe solicitări ale angajaților teatrului, colegi ai acestora. Astfel, din moment ce pretinsa faptă ilegală nu a fost bazată pe un criteriu indicat de lege, dar pe alte motive, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității nu are competență de a interveni în legătură cu asemenea caz de hărțuire ce nu presupune discriminare. Aceasta deoarece hărțuirea, care nu implică discriminare, nu constituie obiectul de reglementare al Legii nr.121/2012.

Totodată, reclamanții au invocat aceleași argumente și la pretinsa faptă de discriminare, prin schimbarea lui Iurie Andriuşenco, din cabina de grimare. Or, din declarațiile martorilor și conținutul actului administrativ, se constată că

petiționarul a fost schimbat într-o altă cabină de grimare nu din cauza poziției civice active a acestuia, ci din motivul solicitării mai multor angajați ai teatrului.

În final, având în vedere cele enunțate, Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov” și Constantin Haret, reprezentați de avocatul Nicolae Frumosu, au solicitat anularea deciziei Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității din 26 iunie 2020, cauza nr.35/20 și a răspunsului la cererea prealabilă nr.03/1335 din 10 august 2020.

Prin hotărârea din 13 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis acțiunea înaintată de Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov” și Constantin Haret și s-au anulat ca fiind ilegale decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității cu nr.35/20, emisă la 23 iunie 2020 și decizia de soluționare a cererii prealabile nr.03/1335 din 10 august 2020.

La 27 octombrie 2021, în termenul prevăzut de art. 232 din Codul administrativ, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a depus apel, iar la 23 februarie 2022 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 13 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi decizii privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și s-a menținut hotărârea din 13 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 28 octombrie 2022 Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a depus recurs, iar la 27 decembrie 2022 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a indicat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu decizia din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău pe care o consideră neîntemeiată și pasibilă casării. Or, aceasta a fost emisă de către instanța de apel cu interpretarea și aplicarea eronată a legii, iar concluziile formulate, care au stat la baza soluției adoptate sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Astfel, în susținerea opiniei enunțate, recurentul a notat că instanța de fond și instanța de apel au aplicat eronat prevederile art. 163, art. 162 alin. (3) lit. a), art. 207, art. 208 alin. (1) din Codul administrativ și pct. 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, aprobat prin Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21 decembrie 2012, nedeclarând acțiunea inadmisibilă.

Or, decizia nr. 35/20 din 23 iunie 2020 a fost notificată lui Constantin Haret, la 02 iulie 2020, fapt confirmat prin avizul poștal de recepție, unde în pct. 7 al actului administrativ individual, a fost indicat că decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3. Însă, contrar aspectelor

indicate în actul administrativ individual, Constantin Haret, a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva deciziei Consiliului nr. 35/20, abia la 18 august 2020, fără a solicita repunerea în termen și fără a indica vreo justificare plauzibilă cu privire la obstacolele care au servit temei în depunerea contestației peste termenul prevăzut de lege, fapt confirmat prin lipsa la dosarul judecătoresc a cererii de repunere în termen, precum și prin numărul de înregistrare a cererii de chemare în judecată depusă către instanță.

În context, invocând dispozițiile art.163 din Codul administrativ, pct. 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, aprobat prin Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21 decembrie 2012, recurentul a enunțat că, prin actul administrativ înregistrat sub nr. 03/1335 din 10 august 2020, care se pretinde a fi răspuns la cererea prealabilă depusă de către partea reclamantă-intimată, Consiliul nu a examinat în fond cererea prealabilă depusă de reclamantii-intimați, deoarece Legea nr. 121/2012 și Legea nr. 298/2012, nu prevăd procedura prealabilă. Astfel, Consiliul a informat reclamantii-intimați despre faptul că decizia poate fi contestată în instanța de contencios administrativ, adică a adus la cunoștința acestora prevederile legale în temeiul cărora, în cazul dezacordului cu actul emis de Consiliu, îl pot supune controlului legalității, prin prisma instanțelor judecătorești (acțiunea în contestare).

Iar, instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat prevederile legale cu privire la admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, inițiată de Constantin Haret cu privire la anularea deciziei pe cauza nr. 35/20 din 23 iunie 2020, fapt care a dus la anularea ilegală a actului administrativ individual defavorabil. Or, admiterea spre examinare a unei cereri de chemare în judecată, care a fost depusă peste termenul de prescripție, precum și admiterea unei cereri de chemare în judecată, fără existența unei motivări plauzibile cu privire la omiterea de către reclamantul-intimat a termenului legal de contestare a actului administrativ individual constituie o ilegalitate, care atentează la principiul securității raporturilor juridice.

La concluzia instanței de apel, precum că Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității contrar procedurii legale a emis peste termen actul administrativ individual, recurentul a relevat că în conformitate cu art. 15 alin. (1) al Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, termenul în interiorul căruia Consiliu urmează să finalizeze o procedură administrativă inițiată în baza unei petiții, este de 30 de zile din momentul depunerii acesteia, termen care poate fi prelungit până la 90 de zile. În acest sens, în vederea examinării multe aspectuale, precum și cercetării obiective și imparțiale ale cazului, termenul de examinare al plângerii depuse de către terți, a fost extins, fapt care rezultă din materialele dosarului administrativ. Or, la 28 februarie 2020 Constantin Haret a fost informat despre prelungirea termenului de examinare, fiind solicitată poziția ultimului cu privire la cazul aflat în examinare, iar la data de 16 martie 2020, acesta a prezentat informațiile solicitate de Consiliu.

În context, recurentul a subliniat că, la 18 martie 2020, prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55/2020, pe întreg teritoriul Republicii

Moldova a fost declarată stare de urgență în sănătate publică, pe perioada din 17 martie 2020 -15 mai 2020. Conform pct. 20 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 4/2020, termenul general al procedurilor administrative inițiate până la sau în perioada stării de urgență, au fost prelungite din oficiu cu 60 de zile. Așadar, având în vedere aspectele menționate, termenul de examinarea a plângerii depusă de grupul de petiționari la 17 februarie 2020, de drept, a fost prelungit cu 60 de zile, fără a fi necesară o notificare a participanților la procedura administrativă din partea Consiliului. Mai mult, la expirarea termenului de 60 de zile instituit prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, Consiliu avea posibilitatea de a prelungi, în temeiul art. 15 alin. (1) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, termenul până la 90 de zile, dacă exista necesitatea de a efectua anumite acțiuni suplimentare. Respectiv, având în vedere că autoritatea publică era în faza de cercetare a stării de fapt și de acumulare a materialelor probatorii relevante, precum și necesitatea desfășurării ședinței de audieri, termenul de examinare a fost extins în temeiul art. 15 alin. (1) al Legii nr. 121/2012, astfel că termenul limită de emitere a actului administrativ individual era data de 16 iulie 2020, pe când decizia Consiliului nr. 35/20 a fost emisă la 23 iunie 2020, fapt ce denotă că autoritatea publică s-a încadrat în limitele legale, iar instanța de fond și instanța de apel eronat au aplicat prevederile legale, fapt care a condus la formarea unei concluzii greșite și la anularea actului administrativ întocmit în conformitate cu legea.

Totodată, referitor la concluzia instanței de apel, precum că Consiliul nu urma să admită spre examinare petiția depusă de către terți, deoarece aceasta nu a fost semnată de către aceștia, recurentul a menționat că această formalitate nu reprezintă un motiv de declarare a inadmisibilității plângerii, prevăzut de art. 14 al Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și a prevederilor pct. 42 din Regulamentul de activitate a Consiliului, aprobat prin Legea nr. 298/2012. Astfel că Consiliu nu a avut temei legal de a nu accepta spre examinare plângerea depusă în cauza 35/20.

Mai mult, în cadrul cercetărilor administrative efectuate de către autoritatea publică, terții și-au manifestat voința și susținerea cererii administrative înaintate față de autoritatea publică, astfel că aceștia au depus semnături de rigoare în momentul organizării ședinței de audieri la care au participat, aspect care nu a fost luat în considerare de instanțele ierarhic inferioare, fapt care a dus la formarea unei concluzii eronate și aplicarea incorectă a cadrului normativ în vigoare.

Complementar, referitor la concluzia instanțelor ierarhic inferioare că Consiliul a admis ilegalități în examinarea în fond a cauzei, a admis aplicarea eronată a dreptului discreționar, precum și a interpretat eronat faptele, recurentul a accentuat că terții s-au adresat către Consiliu cu o plângere privind pretinsa hărțuire în câmpul muncii comisă de către directorul teatrului Constantin Haret, pentru că anterior aceștia au depus mai multe plângeri către diferite instituții în care solicitau/reclamau/deplângeau activitățile desfășurate de către ultimul și pentru că terții își revindeau drepturile ori de câte ori considerau că le sunt încălcate, Constantin Haret, a început să-i hărțuiască în câmpul muncii. Altfel spus, terții au sesizat mai multe autorități cu privire la acțiunile efectuate de către

directorul teatrului, cum ar fi: utilizarea neconformă a resurselor financiare publice, angajarea rudelor în subordine, acțiuni de favoritism/conflict de interese, precum și încălcarea drepturilor salariale, precum achitarea incorectă a salariilor, neachitarea diurnelor în mărimile prevăzute de legislație, etc. Anume după aceste sesizări făcute de către terți, directorul teatrului a început să-i hărțuiască în câmpul muncii, fapt care a dus la resimțirea și crearea față de aceștia a unui mediu ostil, intimidant, umilitor și ofensator în cadrul raporturilor de muncă, circumstanțe care au fost constatate de către Consiliu.

Aici, Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a subliniat faptul că anume terții sunt cei care au sesizat autoritățile publice cu privire la încălcările admise de către directorul teatrului, anume în baza petițiilor care au fost depuse de terți a fost realizat controlul Inspectoratului de Stat a Muncii și constatate încălcările ce au dus la emiterea prescripției obligatorie pentru executare. Astfel, anume petiția terților a deranjat directorul teatrului și i-a creat acele incomodități, iar refuzul directorului de a executa prescripția în partea ce ține de recalcularea salariilor petiționarilor, reprezintă acel comportament nedorit care a creat un mediu ostil la locul de muncă.

Totodată, recurentul a evidențiat că în cadrul cercetărilor efectuate, a reținut că Constantin Haret la adunarea colectivă a informat angajații că teatrul, la inițiativa Ambasadei Federației Ruse din Chișinău, urma să meargă într-un turneu în Federația Rusă. Astfel, partea rusă urma să achite o diurnă zilnică în mărime de o 1000 de rube pentru toți cei care vor merge în turneu. Unii din terți, au obiectat și au solicitat să le fie achitate diurnele în conformitate cu prevederile legale, iar Constantin Haret a respins solicitarea acestora și a menționat că în bugetul teatrului nu sunt resurse financiare. Prin urmare, dat fiind faptul că terții au refuzat să accepte condițiile enunțate, aceștia neîntemeiat au fost excluși din lista persoanelor care au mers în turneu și din spectacolele ce urmau a fi jucate în Federația Rusă. Adică pentru că terții nu s-au conformat cerințelor ilegale ale angajatorului, aceștia nu au mers în turneu, iar Constantin Haret a delegat alte două actrițe, care au jucat rolurile ce urmau a fi jucate de către terți, fapt care a dus la crearea mediului ostil și intimidant la locul de muncă.

În context, recurentul a accentuat că astfel de concluzie, derivă din faptul că potrivit prevederilor pct. 25 din Regulamentul cu privire la delegarea salariilor entităților din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10/2012, în cazul în care organizatorul acordă diurne, dar în mărime mai mică decât cele prevăzute de legislație, entitatea care a delegat va compensa diferența, în egală măsură.

De altfel, recurentul a precizat că Inspectoratul de Stat al Muncii la informat pe Constantin Haret că era obligat să achite diferența, astfel că Consiliul a stabilit incontestabil că pretențiile terților erau fondate legal, iar pentru că a au avut o atitudine civică pro activă în vederea revindicării drepturilor sale, aceștia au fost excluși neîntemeiat și ilegal din lista angajaților teatrului, care urmau să meargă în turneul din Federația Rusă, iar rolurile pe care urmau să le joace terții în turneu au fost distribuite către alte actrițe. Astfel, limitarea oportunităților unor angajați doar din considerentul că nu tolerează nedreptățile sesizate în privința lor, nu constituie altceva decât acțiuni de intimidare pentru poziția civică activă, care raportat la cazul aflat în examinare s-a manifestat prin neparticiparea terților la

turneul din Federația Rusă, datorită acțiunilor hărțuitoare ale angajatorului, adică ale lui Constantin Haret.

Totodată, recurentul a notat că Constantin Haret, contribuind la crearea mediului intimidant și ostil pentru terți, în cadrul colectivului trupei de teatru, într-o manieră absolut neargumentată și inexplicabilă a satisfăcut toate sesizările care au parvenit de la colectiv, în defavoarea terților, fără însă a încerca să remedieze într-un mod sau altul situația creată, circumstanțe ce au amplificat gradul de ostilitate față de terți la locul de muncă.

În final, având în vedere cele enunțate, recurentul a opinat că instanțele ierarhic inferioare eronat au stabilit circumstanțele de fapt ale cauzei, aspect care a dus la formarea concluziei precum că Consiliul a interpretat eronat faptele constatate și a aplicat eronat dreptul discreționar recunoscut autorităților publice.

La 05 ianuarie 2023, în adresa participanților la proces a fost expediată copia recursului depus de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la 08 februarie 2023, Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov” și-a manifestat acordul cu soluția și concluziile expuse de instanța ierarhic inferioară în actul judecătoresc contestat, reiterându-și motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia ”Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art.169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare nu are putere retroactivă.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea temeiurilor admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din același Cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia în prezenta cauză de contencios administrativ la 28 septembrie 2022.

Din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat la adresa de e-mail a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității copia dispozitivului deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău la 04 octombrie 2022, iar decizia motivată la data de 13 decembrie 2022, fapte confirmate prin extrasele din poșta electronică, anexate la dosar (f.d.88, 92, Vol. II).

Astfel, Completul de judecată reține că Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității s-a conformat dispozițiilor art. 245 Cod administrativ și a depus în termen recursul la 28 octombrie 2022, iar motivarea recursului la 27 decembrie 2022.

În acord cu prevederile art. 193 alin. (3), (3¹) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.

În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.

Verificând decizia Curții de Apel Chișinău în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată consideră că acesta este admisibil și urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, pentru considerentele ce vor fi arătate în continuare.

Conform art. 248 alin. (1), lit. d) din Codul administrativ (în vigoare la data declarării recursurilor), examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Completul de judecată, al Curții Supreme de Justiție, în exercitarea rolului său de instanță supremă, al cărui rol este de a verifica legalitate și temeinicia deciziei instanței de apel reține că, la caz, instanța de apel nu a analizat și argumentat toate cele invocate de către apelant în cererea de apel.

Completul de judecată reține că, la 23 iunie 2020 Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității a emis decizia nr.35/20 prin care s-a decis că:

1. Faptele constatate în pct.5.8-5.12 reprezintă hărțuire în câmpul muncii pe criteriu de poziție civilă activă (activitate similară cu cea sindicală);

2. Alegațiile examinate la pct.5.7 se resping;

3. În vederea repunerii în drepturi a petiționarilor, Consiliul recomandă reclamantului: (i) să restabilească petiționarii în spectacolele din care au fost excluși, (ii) să contribuie la restabilirea petiționarului în cabina de grimare pe care a folosit-o anterior, (iii) să-și prezinte scuze, în scris, de la petiționarii hărțuiți;

4. În vederea prevenirii pe viitor a situațiilor similare, Consiliul recomandă reclamantului să: (i) ia act că astfel de fapte sunt inacceptabile și să nu recurgă, pe

viitor, la astfel de acțiuni; (ii) să elaboreze, la nivel de instituție, un regulament prin care să se prevadă un mecanism de prevenirea a hărțuirii între actori; (iii) să nu admită acțiuni de victimizare împotriva petiționarilor”.

7. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

La 27 iulie 2020, Teatrul Dramatic Rus de Stat ”A.P. Cehov”, în persoana directorului Constantin Haret a depus cerere prealabilă privind anularea actului administrativ individual defavorabil.

Prin răspunsul din 10 august 2020, Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității a invocat că, decizia nr.35/20 din 23 iunie 2020, poate fi contestată în decurs de 30 de zile de la data comunicării, în instanța de contencios administrativ.

După cum denotă actele cauzei, la 18 august 2020, Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov” și Constantin Haret, au depus în instanța de contencios administrativ cererea de chemare prin care a solicitat anularea deciziei din 23 iunie 2020 nr.35/20 a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității.

Judecând cauza, prima instanță prin hotărârea din 13 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a admis acțiunea înaintată de Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov” și Constantin Haret și a anulat ca fiind ilegale decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității cu nr.35/20, emisă la 23 iunie 2020 și decizia de soluționare a cererii prealabile nr.03/1335 din 10 august 2020.

Fiind investită cu judecarea apelului, instanța de apel, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2022, a respins apelul declarat de Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și a menținut hotărârea 13 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de fond, instanța de apel a catalogat ca fiind justă concluzia primei instanțe că plângerea în cauză nu urma a fi acceptată spre examinare de către Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității, iar argumentul invocat de apelant în acest sens este neîntemeiat și urmează a fi respins.

În susținerea deciziei pronunțate, Curtea de Apel Chișinău reieșind din materialele cauzei și făcând trimitere la dispozițiile art.10 alin. (1), art. 11 alin. (1) lit. a), b) și alin. (2), art.16 alin.(1) și (2), art.17, 18-20, 21 alin.(2) și (3), art.31, 32 alin. (1) și (2), art.119, 162 alin. (1), art.163 lit. a)-c), art.164 din Codul administrativ, a conchis că acțiunea înaintată de Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov” și Constantin Haret la 18 august 2020, a fost depusă în instanța de contencios administrativ, în termenul legal și cu respectarea procedurii prealabile.

Judecând recursul, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră soluția dată de instanța de apel neîntemeiată, deoarece rezultă din aprecierea greșită a circumstanțelor cauzei și interpretarea eronată a normelor de drept material.

Completul de judecată reține că, motivarea instanței de apel, nu poate fi reținută, aceasta neîndeplinind condițiile minimale impuse de lege.

Prin decizia sa, instanța de apel nu a dat o analiză corectă referitor la argumentele apelantului cu referire la aspectele de fapt și de drept invocate.

Concluzia instanței de apel precum că *”plângerea în cauză nu este semnată de către petiționari, lipsește acordul persoanelor în interesul cărora a fost depusă, precum și nu conține date de identificare a persoanei care a depus-o”* reprezintă o apreciere vădit nerezonabilă a probelor. Or, potrivit pct.38 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității, aprobat prin Legea nr.298 din 21.12.2012, plângerea se depune în nume propriu, în interesul altei persoane doar cu acordul acesteia, în interesul unui grup de persoane sau al unei comunități. Plângerea se depune personal ori prin reprezentant.

Astfel, Completul de judecată al Curții de Supreme de Justiție nu poate înțelege cum s-ar putea de ajuns la concluzia că plângerea a fost depusă în interesul unor persoane fără acordul acestora, în situația în care aceste persoane se prezintă și confirmă că o susțin.

La fel, potrivit art.14 al Legii, Consiliul va respinge plângerea dacă aceasta: a) nu conține datele de identificare a persoanei care a depus-o; b) nu conține informația prevăzută la art.13 alin.(2), c) este o plângere repetată care nu conține informații și dovezi noi. În acest sens, nu e clar cum acest text legal a putut să determine instanțele ierarhic inferioare să ajungă la concluzia că o plângere nesemnată electronic nu s-ar încadra în prevederile legale menționate.

Completul de judecată al Curții de Supreme de Justiție reține că instanțele ierarhic inferioare au mai invocat nulitatea actului Consiliului și pe motivul că procedura administrativă ar fi derulat un termen mai mare decât cel prevăzut de lege pentru o procedură administrativă. Însă instanțele ierarhic inferioare au omis să indice textul legal care ar prevedea o astfel de consecință în caz de depășire a termenului. Concluzia instanțelor ierarhic inferioare, în acest sens, este una formalistă, fără a avea o acoperire legală, astfel situându-se la limita arbitrariului.

Consiliul de egalitate este un organ al cărui funcție de bază constă în apărarea drepturilor persoanelor care sunt discriminate, adică care sunt supuse unui tratament degradant și umilitor din perspectiva demnității umane. Persoanele care se simt discriminate se adresează la Consiliu pentru a obține o protecție din partea abuzurilor. Este inadmisibil ca aceste persoane să fie lipsite de protecție din simplul considerent că Consiliul nu a reușit să finalizeze o procedură în termenii prevăzuți de lege. O astfel de abordare ar însemna că și o instanță de judecată, în situația în care o victimă a violenței în familie se adresează pentru protecție, nu reușește să examineze cererea în termen de 24 de ore, ar trebuie să-i refuze în apărarea drepturilor sale pentru că în caz contrar va încălca drepturile agresorului prin depășirea termenului.

Eventualele carențe în activitatea organelor la care se adresează cetățenii după protecție nu pot fi invocate pentru a se le refuza în apărarea drepturilor.

O eventuală omitere a termenului de desfășurare a unei proceduri ar putea fi invocată doar în situația în care aceasta a viciat fundamental procesul. Însă instanțele ierarhic inferioare n-au argumentat absolut deloc de ce pretinsa omitere nesemnificativă a termenului de desfășurare a procedurii a afectat fundamental drepturile reclamantei în procedura în fața Consiliului.

Luând în considerație cele stipulate supra, instanța de recurs conchide că instanța de apel nu a ascultat și analizat în mod real expunerile părților cu referire la circumstanțele de fapt și drept, iar astfel, nu au fost respectate dezideratele jurisprudenței C.E.D.O. referitoare la motivarea hotărârilor judecătorești.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată consideră soluția instanței de apel dată în prezentul litigiu drept una neanalizată.

Curtea reamintește că, articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (cauza Perez v. Franța [MC], nr. 47287 / 99, § 80, CEDO 2004-I, cauza Loupas v. Grecia, nr. 21268/16, § 37, 20 iunie 2019, cauza Capacchione v. Republica Moldova din 30 noiembrie 2021, § 19).

De asemenea, reiterează jurisprudența sa constantă, potrivit căreia acest articol obligă instanțele să își motiveze deciziile sale. Întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată în lumina circumstanțelor fiecărei cauze. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către un reclamant, această obligație presupune, totuși, că o parte la procedura judiciară poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt 11 decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (cauza Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia, nr. 78108/14, § 71, 25 februarie 2020 și cauzele citate în aceasta, cauza Caraman v. Republica Moldova din 16 februarie 2021, § 23).

Astfel, din considerentele arătate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Chișinău 28 septembrie 2022, iar reținând că erorile procedurale admise nu pot fi corectate de instanța de recurs, cauza urmează a fi remisă la rejudecare, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța urmează să examineze speța în întregime în cadrul unor proceduri noi, în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil, în special, în partea aprecierii juridice a observațiilor lăsate fără răspuns (a se vedea, spre exemplu impactul considerentelor instanței de recurs la o nouă reexaminare, cauzele Victor Harovschi vs. Moldova, hotărâre din 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs. Bulgaria, hotărâre din 6 septembrie 2018, § 52 - 53).

Conform art. 258 alin. (3), art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de către Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2022, adoptată, în cauza de contencios administrativ depusă de Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov” și Constantin Haret împotriva Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, terți Irina Tarasiuc, Natalia Cornegruță, Olga Madan, Mariana Drozdova, Iurie Andrușcenco, Nelea Lupu și Alisa Cazacenco cu privire la contestarea actului administrativ individual

defavorabil, și se trimite spre rejudecare, în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc